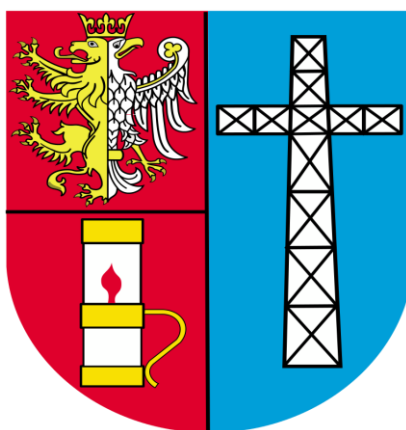

**Plan rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich
na lata 2022 - 2026**

Lokalne Partnerstwo na rzecz Wody

Powiat krośnieński

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

grudzień 2025

Podstawa i zakres aktualizacji dokumentu.

Niniejsza aktualizacja dokumentu pn.: „Plan rozwoju gospodarki wodą na terenach wiejskich na lata 2022 – 2026” stanowi rezultat przedsięwzięcia pt. „Aktywizacja mieszkańców z obszarów wiejskich w formie Lokalnych Partnerstw Wodnych z województwa podkarpackiego w zakresie działań wpływających na poprawę gospodarki wodnej na terenach rolnych lub leśnych w ramach obszaru A inwestycji planu rozwojowego B3.3.1 „Inwestycje w zwiększenie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich” wynikający z realizacji przez Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Inwestycji w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Inwestycja B3.3.1).

Zakres zaktualizowanych w dokumencie informacji jest wynikiem przeprowadzonych. Zagranicznych wyjazdów studyjnych oraz zgłoszeń uczestników tych zagranicznych wyjazdów studyjnych w zakresie:

- identyfikowanych problemów w gospodarowaniu wodami na obszarach wiejskich;
- planowanych do podjęcia działań ukierunkowanych na poprawę gospodarki wodnej w obszarze.

1. Wstęp

1.1. Lokalizacja

Powiat krośnieński leży w południowej części województwa podkarpackiego. Powiat graniczy z powiatami: jasielskim od zachodu, strzyżowskim od północy, brzozowskim i sanockim od wschodu. Południowa granica powiatu jest jednocześnie granicą państwową ze Słowacją. Posiada wewnętrzną granicę z miastem na prawach powiatu - Krosnem.

Mapa 1.

Położenie powiatu krośnieńskiego w województwie podkarpackim.

Źródło: <http://tpzg.pttk.pl>.

Powiat krośnieński ma powierzchnię 993 km² (99.300 ha), co stanowi 5,56% powierzchni województwa podkarpackiego. Podział administracyjny powiatu przedstawia się następująco:

- 4 gminy miejsko-wiejskie: Dukła, Iwonicz-Zdrój, Jedlicze, Rymanów,
- 6 gmin wiejskich: Chorkówka, Jaśliska, Korczyn, Krościenko Wyżne, Miejsce Piastowe, Wojaszówka,

Siedzibą władz powiatu jest miasto Krosno, będące miastem na prawach powiatu.

Powiat krośnieński, jako sieć osadniczą tworzą poniższe jednostki osadnicze – miasta: Dukła, Iwonicz-Zdrój, Jedlicze i Rymanów oraz sołectwa w poszczególnych gminach:

1. Gmina Dukła: Barwinek, Cergowa, Chyrowa, Głójсце, Iwła, Jasionka, Lipowica, Łęki Dukielskie, Mszana, Myszkowskie, Nadole, Nowa Wieś, Olchowiec, Równe, Teodorówka, Trzciana, Tylawa, Wietrzno, Zawadka Rymanowska, Zboiska, Zyndranowa;
2. Gmina Iwonicz-Zdrój: Iwonicz, Lubatowa, Lubatówka;
3. Gmina Jedlicze: Chlebna, Długie, Dobieszyn, Jaszczew, Moderówka, Piotrówka, Podniebyle, Poręby, Potok, Żarnowiec;
4. Gmina Rymanów: Bałucianka, Bzianka, Deszno, Głębokie, Klimkówka, Królik Polski, Ladzin, Łazy, Milcza, Posada Górna, Puławy, Sieniawa, Wisłoczek, Wróblík Królewski, Wróblík Szlachecki, Zmysłówka;
5. Gmina Chorkówka: Bóbrka, Chorkówka, Draganowa, Faliszówka, Kobyłany, Kopytowa, Machnówka, Leśniówka, Poraj, Sulistrowa, Świerzowa Polska, Szczepańcowa, Zręcin, Żeglce;
6. Gmina Jaśliska: Daliowa, Jaśliska, Posada Jaśliska, Szklary, Wola Niżna, Moszczaniec;
7. Gmina Korczyna: Korczyna, Kombornia, Wola Komborska, Iskrzynia, Krasna, Węglówka, Czarnorzeki;
8. Gmina Krościenko Wyżne: Krościenko Wyżne, Pustyny;
9. Gmina Miejsce Piastowe: Głowienka, Łężany, Miejsce Piastowe, Niżna Łąka, Rogi, Targowiska, Widacz, Wrocanka, Zalesie;
10. Gmina Wojaszówka: Bajdy, Bratkówka, Łączki Jagiellońskie, Łęki Strzyżowskie, Odrzykoń, Pietrusza Wola, Przybówka, Rzepnik, Ustrobnia, Wojaszówka, Wojkówka.

Mapa 2.

Podział administracyjny powiatu krośnieńskiego.

Źródło: Wikipedia.

Obszar powiatu położony jest w zlewniach Wisłoki i Sanu, w zasięgu trzech jednostek fizjograficznych: Pogórza Strzyżowsko-Dynowskiego, Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej oraz

Beskidu Niskiego. Ze względu na położenie posiada dużą wartość przyrodniczo-krajobrazową i jest atrakcyjny turystycznie.

Struktura i zarządzania wodami i gospodarką wodną w powiecie krośnieńskim.

Zarządzanie i gospodarowanie zasobami wodnymi podlega przepisom Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

Sfera publiczna

**Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie**

**Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
w Rzeszowie**

Zarząd Zlewni w Krośnie

**Nadzór Wodny
w Krośnie**

Sfera niepubliczna – spółki wodne.

Niepubliczne formy organizacyjne, nie działające w celu osiągnięcia zysku, zrzeszające osoby fizyczne lub prawne na zasadzie dobrowolności i mające na celu zaspokajanie wskazanych przepisami ustawy potrzeb w zakresie gospodarowania wodami.

Działalność spółek wodnych skupia się na wykonywaniu, utrzymywaniu oraz eksploatacji urządzeń, w tym urządzeń wodnych, służących do:

- zapewnienia wody dla ludności, w tym uzdatniania i dostarczania wody;
- ochrony wód przed zanieczyszczeniem, w tym odprowadzania i oczyszczania ścieków;
- melioracji wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki na zmeliorowanych gruntach;
- ochrony przed powodzią;
- odwadniania gruntów zabudowanych lub zurbanizowanych.

Na terenie powiatu krośnieńskiego działają następujące spółki wodne, zrzeszone w Rejonowym Związku Spółek Wodnych w Krośnie:

1. Gminna Spółka Wodna Zarszyn,
2. Gminna Spółka Wodna Besko,
3. Gminna Spółka Wodna Rymanów,
4. Gminna Spółka Wodna Iwonicz,
5. Gminna Spółka Wodna Miejsce Piastowe,

6. Gminna Spółka Wodna Chorkówka,
7. Gminna Spółka Wodna Jedlicze,
8. Gminna Spółka Wodna Wojaszówka,
9. Gminna Spółka Wodna Korczyna,
10. Miejska Spółka Wodna Krosno.

1.2. Ogólna charakterystyka powiatu

Według Banku Danych Lokalnych, na koniec 2020 roku powiat zamieszkiwało 111.905 mieszkańców, gęstość zaludnienia powiatu to 113 osób na km². Do roku 2017 notowano stały wzrost liczby mieszkańców, od 2018 obserwuje się powolny spadek. Spowodowany jest on ujemnym przyrostem naturalnym oraz migracjami młodych osób. Odpływ ludności następuje z przyczyn ekonomicznych oraz edukacyjnych – mieszkańcy wyjeżdżają szukając pracy lub pracy lepiej wynagradzanej, a w przypadku młodych - kontynuują naukę w szkołach wyższych. Mając na uwadze ogólnokrajowe i wojewódzkie ujemne wskaźniki przyrostu naturalnego oraz trendy migracyjne, sytuacja ta będzie się utrzymywać. Liczba ludności w powiecie będzie malała, tym samym powodując zjawisko starzenia się społeczeństwa.

Rozmieszczenie ludności w powiecie jest bardzo nierównomierne. Osadnictwo skupia się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych, rzadsze zabudowania występują w terenach wyżej wzniesionych i wśród kompleksów pól uprawnych. Poszczególne miejscowości oddzielone są od siebie obszarami polno-łąkowymi. Zabudowania poszczególnych miejscowości nie są rozproszone, rozmieszczone skupiskowo wzdłuż sieci dróg powiatowych i gminnych.

Przygraniczne położenie sprawia, że powiat krośnieński odgrywa istotną rolę w krajowym i międzynarodowym systemie komunikacji. W zarządzie powiatu znajduje się 75 dróg powiatowych o łącznej długości 364 km. Przez teren powiatu przebiega ponadto 58,1 km dróg krajowych, 78,8 km dróg wojewódzkich i około 320 km dróg gminnych o utwardzonej powierzchni .

Obszar powiatu położony jest w zlewniach Wisłoki i Sanu - dwóch karpaccich dopływów Wisły. Głównymi rzekami w powiecie są: Jasiołka (dopływ Wisłoki) oraz Wisłok (dopływ Sanu) wraz z Morwawą, Lubatówką i innymi mniejszymi ciekami. Na rzece Wisłok, na granicy między powiatami

krośnieńskim i sanockim, położony jest zbiornik zaporowy Besko.

Szlaki turystyczne na terenie powiatu krośnieńskiego prowadzą najpiękniejszymi trasami Beskidu Niskiego i Pogórza Strzyżowsko-Dynowskiego. Przez teren powiatu wiodą liczne szlaki i ścieżki edukacyjno-przyrodnicze, tematyczne, piesze i rowerowe. Powiat krośnieński posiada liczne i wartościowe zabytki kulturowo – historyczne i sakralne, duże zasoby czystych, chronionych obszarów przyrody, kompleksy leśne, bogatą sieć wodną. Znaczną część powierzchni powiatu stanowią obszary o szczególnych walorach przyrodniczych objęte ochroną prawną. Region ten ma duży potencjał dla rozwoju turystyki i agroturystyki.

Lesistość powiatu jest duża, nieco wyższa niż lesistość w województwie podkarpackim (38%), wynosi 38,9%. Rozmieszczenie lasów jest nierównomierne, duże i zwarte kompleksy leśne znajdują się w południowej części powiatu.

Według Banku Danych Lokalnych (BDL) w 2020 roku powierzchnia gruntów leśnych w powiecie krośnieńskim wynosiła ogółem 38.906,14 ha i kształtowała się następująco:

lesistość w %	%	38,9
grunty leśne publiczne ogółem	ha	34. 060,14
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	32 .801,54

grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	31 .497,35
grunty leśne prywatne	ha	4 .846,00

Ochroną prawną ze względu na duże walory przyrodnicze i krajobrazowe objęte jest aż 66,43% powierzchni powiatu krośnieńskiego, głównie kompleksy leśne. Obszary prawnie chronione w powiecie, jak podaje BDL, obejmowały w 2020 roku obszar 65.962,90 ha, z tego:

parki narodowe	1 .171,20 ha
rezerваты przyrody	1. 934,01 ha
parki krajobrazowe razem	29. 807,38 ha
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych	1 .582,07 ha
obszary chronionego krajobrazu razem	34 .957,83 ha
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	400,64 ha
użytki ekologiczne	74,29 ha
stanowiska dokumentacyjne	0,90 ha

Na terenie powiatu krośnieńskiego znajdują się 2 obszary chronionego krajobrazu - Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego, Czarnorzecki Obszar Chronionego Krajobrazu oraz poniższe obszary chronione:

1. Magurski Park Narodowy, na obszarze powiatu w gminie Dukla,

2. Rezerваты przyrody:

- Prządki im. prof. Henryka Świdzińskiego, w gminie Korczyna,

- Cisy w Nowej Wsi, w gminie Dukla,

- Rezerwat Tysiąclecia na Cergowej Górze, w gminie Dukla,

- Przełom Jasiołki, w gminie Jaśliska,

- Igiełki, w gminie Dukla,

- Źródlika Jasiołki, w obszarze powiatu w gminie Jaśliska,

- Herby, w obszarze powiatu w gminie Wojaszówka,

- Kamień nad Jaśliskami, w gminie Jaśliska,

- Modrzyna, w gminie Dukla,

- Bukowica, w gminie Jaśliska,

- Wadernik, w gminie Dukla,

3. Parki krajobrazowe:

- Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy, w obszarze powiatu w gminach Korczyna i Wojaszówka,

- Jaśliski Park Krajobrazowy, w obszarze powiatu w gminach Dukla i Jaśliska.

Ponadto 2 stanowiska dokumentacyjne w gminie Korczyna, liczne pomniki przyrody i użytki ekologiczne.

W granicach powiatu ustanowiono następujące obszary NATURA 2000:

- PLH180018.H Trzciana w gminie Dukla,

- PLH180015.H Łysa Góra, w obszarze powiatu w gminie Dukla,

- PLH180016.H Rymanów, w obszarze powiatu w gminach Iwonicz-Zdrój i Rymanów,

- PLH180044.H Osuwiska w Lipowicy, w gminie Dukla,

- PLH180014.H Ostoja Jaśliska, w obszarze powiatu w gminach Dukla, Iwonicz-Zdrój, Rymanów, Jaśliska,

- PLH180001.H Ostoja Magurska, w obszarze powiatu w gminie Dukla,

- PLH180011.H Jasiołka, w gminach Dukla, Miejsce Piastowe, Jedlicze, Chorkówka,

- PLH180051.H Łąki nad Wojkówką, w gminie Wojaszówka,

- PLH180042.H Łąki w Komborni, w gminach Krościenko Wyżne i Korczyna,

- PLH180039.H Las Hrabeński, w obszarze powiatu w gminie Rymanów,

- PLH180030.H Wisłok Środkowy z Dopływami, w obszarze powiatu w gminach Rymanów, Korczyn, Krościenko Wyżne, Wojaszówka
- PLH180036.H Kościół w Równem, w gminie Dukła,
- PLH180038.H Ladzin, w gminie Rymanów,
- PLH180052.H Wisłoka z dopływami, w obszarze powiatu w gminach Jedlicze i Chorkówka,
- PLH180027.H Ostoja Czarnorzecka, w obszarze powiatu w gminach Korczyn i Wojaszówka,
- PLB180002.B Beskid Niski, w obszarze powiatu w gminach Rymanów, Jaśliska, Dukła, Iwonicz-Zdrój.

Powiat krośnieński ma charakter rolniczo-rekreacyjny, użytki rolne w powiecie stanowią 57,7% całego obszaru powiatu. Na południu powiatu dominują lasy i gospodarka leśna, teren charakteryzuje niski stopień urbanizacji i wysoka atrakcyjność turystyczna obszaru. Środkowa część powiatu posiada największy wskaźnik urbanizacji, w tym obszarze i w północnej części przeważają użytki rolne. Znaczny udział form ochrony przyrody wyklucza ukierunkowanie rozwoju powiatu na urbanizację i uprzemysłowienie. Podmioty gospodarcze reprezentują takie branże jak: budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, wydobywca (wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego oraz kruszywa i gliny), spożywcza (przetwórstwo owoców i warzyw, przetwórstwo mięsa), produkcja szkła i wyrobów ze szkła, produkcja drewna. Sfera przedsiębiorczości skoncentrowana jest głównie w miastach. Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i mikroprzedsiębiorstwa.

Według danych BDL budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej stanowią 45,1% ogółu budynków, jeśli chodzi o sieć kanalizacyjną wskaźnik ten wynosi 70,6%. Infrastruktura wodna i kanalizacyjna w powiecie krośnieńskim nie rozwija się proporcjonalnie – w sieci wodociągowej występują duże braki.

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna w powiecie według danych BDL przedstawia się następująco:

Kanalizacja (2020 rok)

długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	1 .297,3
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	451,0
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	448,4
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	21 .896
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	644
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	2 .443,7
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	2 .857,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	11. 206
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	81. 046

Wodociągi (2020 rok)

długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	km	664,2
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	548,9
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	201,4
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy, eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	198,1
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	13 .030
awarie sieci wodociągowej	szt.	283
woda dostarczona	dam ³	1 .647,0
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	1 .199,8
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	10,7
zużycie wody w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	m ³	18,8
zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca	m ³	9,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	8 .479
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	57 .859

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w 2020 roku

ogółem	wodociąg	%	51,7
ogółem	kanalizacja	%	72,4
w miastach	wodociąg	%	64,1
w miastach	kanalizacja	%	84,8
na wsi	wodociąg	%	50
na wsi	kanalizacja	%	70,8

1.3. Charakterystyka rolnictwa

Obszar powiatu poza miastami, ma charakter rolniczy o słabo rozwiniętych innych dziedzinach gospodarki. Rolnictwo cechuje się znacznym rozdrobnieniem agrarnym, przejawiającym się niską średnią powierzchnią użytków rolnych przypadających na jedno gospodarstwo rolne oraz znacznym udziałem małych gospodarstw w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych. Gospodarstwa rolne są rozdrobnione (największy odsetek stanowią gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha), mieszkańcy nieznacznie odchodzą od produkcji rolnej, mimo tego nadal rolnictwo stanowi trzon gospodarki powiatu i większość mieszkańców terenów wiejskich utrzymuje się z pracy w rolnictwie. Spadająca liczba osób utrzymujących się wyłącznie z rolnictwa jest głównie wynikiem podejmowania pracy najemnej na obszarze powiatu lub działalności w sferze turystycznej. Obserwuje się również rezygnowanie z działalności rolniczej i migrację zarobkową lub migrację młodych w celach edukacyjnych. Zwiększa się też znaczenie terenów wiejskich jako miejsca zamieszkania ludności pracującej w miastach.

Północna i środkowa część powiatu posiada dogodne warunki do prowadzenia upraw rolniczych (szczególnie zbóż) i ogrodnictwa, a południowa z bardzo dużym udziałem użytków zielonych sprzyja hodowli bydła i owiec. W większości gospodarstw prowadzona jest produkcja wielokierunkowa z przeznaczeniem na sprzedaż, ale również na samozaopatrzenie. Gospodarka rolna jest mało intensywna z niskim stopniem chemizacji środowiska.

Poniżej zaprezentowano dane charakteryzujące rolnictwo w powiecie, według Banku Danych Lokalnych, w roku 2020, na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego.

Gospodarstwa domowe wg źródeł dochodów (w tys. gospodarstw):

z dochodem z działalności rolniczej	6,4
z dochodem z pracy najemnej	3,3
z dochodem z emerytury i renty	3,2
z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	0,8
z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	1,0

Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w powiecie wynosiła ogółem 32,5 tys ha, w tym:

do 1 ha włącznie	0,3 tys. ha
powyżej 1 ha	32,2 tys. ha
1 - 5 ha	13,7 tys. ha
5 ha i więcej	18,5 tys. ha
5 - 10 ha	4,4 tys. ha
10 ha i więcej	14,2 tys. ha
10 - 15 ha	1,8 tys. ha
15 ha i więcej	12,4 tys. ha

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych (w tys. gospodarstw):

ogółem	6,4
do 1 ha włącznie	0,2
powyżej 1 ha	6,2
1 - 5 ha	5,3
5 ha i więcej	0,9
5 - 10 ha	0,6
10 ha i więcej	0,4
10 - 15 ha	0,1
15 ha i więcej	0,3

Pogłowie zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych ogółem (w tys. sztuk):

bydło ogółem	5,2
--------------	-----

bydło - krowy	3,0
trzoda chlewna ogółem	0,8
drób ogółem	102,4
drób kurzy	93,5

Powierzchnia zasiewów wybranych upraw w gospodarstwach rolnych (w tys. ha):

zboża razem	7,8
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	6,0
ziemniaki	0,5
rzepak i rzepik razem	1,2

Ponadto w gospodarstwach uprawia się w mniejszych ilościach buraki cukrowe i warzywa gruntowe.

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych (w tys. ha):

grunty ogółem	32,5
użytki rolne ogółem	28,4
użytki rolne w dobrej kulturze	27,5
pod zasiewami	10,8
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	0,7
uprawy trwałe	0,2
łąki trwałe	14,3
pastwiska trwałe	1,4
pozostałe użytki rolne	0,8
lasy i grunty leśne	1,8
pozostałe grunty	2,3

W powiecie krośnieńskim zdecydowanie przeważają gleby brunatne kwaśne, rzadziej wylugowane, wytworzone z glin ilastych i pyłów. W rejonach górskich gleby są bardziej jednorodnie, płytkie, kwaśne, brunatne i bielcowe. Dominują klasy IIIb, IV i V. Północna i środkowa część powiatu posiada dogodne warunki do prowadzenia upraw rolniczych i ogrodnictwa, a południowa z bardzo dużym udziałem użytków zielonych sprzyja hodowli bydła i owiec. Stan gleb powiatu można określić jako średni bądź dobry. Podstawowymi czynnikami degradacji gleb są erozje, zakwaszenie, zanieczyszczenie substancjami chemicznymi i eksploatacja surowców. Zanieczyszczenia mają charakter punktowy (emisja zakładów przemysłowych i wysypiska śmieci) i liniowy (wzdłuż szlaków komunikacyjnych o znacznym natężeniu ruchu). Większość gleb mieści się w I Klasie czystości pod względem zawartości metali ciężkich.

Działania zapobiegające dalszej degradacji gleb:

- zachowanie naturalnych pokryw leśnych, zadrzewień śródpolnych,
- prawidłowe wykonywanie melioracji (aby nie przesuszać wierzchnich warstw gleby),
- stosowanie właściwych zabiegów agrotechnicznych.

W celu poprawy stosunków wodnych w rolnictwie i polepszenia produktywności gleby, na terenach rolniczych znajdują się rowy melioracyjne. W przypadku nadmiaru wód odwadniają obszar, niekiedy ich specjalna budowa pozwala pełnić funkcje nawadniające w okresach suszy. Sieć rowów jest niedoinwestowana, często są one niewydolne, w złym stanie technicznym i nie spełniają swej funkcji dla rolnictwa.

1.4. Charakterystyka partnerstwa

Lokalne Partnerstwo na rzecz Wody w powiecie krośnieńskim zreszta poniższe jednostki:

1. Miasto Jedlicze, reprezentowane przez Burmistrza,
2. Miasto i Gmina Iwonicz- Zdrój, reprezentowane przez Burmistrza,
3. Powiat Krośnieński, reprezentowany przez Starostę krośnieńskiego,
4. Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie, reprezentowany przez Dyrektora,
5. Miasto i Gmina Rymanów, reprezentowane przez Burmistrza,
6. Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Krośnie, reprezentowany przez Kierownika.

2. Lista aktualnych dokumentów strategicznych odnoszących się do gmin i powiatu, których treści mają znaczenie dla gospodarki wodą na terenie powiatu.

Dokumenty strategiczne szczebla wojewódzkiego mające znaczenie dla gospodarki wodnej na obszarze powiatu:

- Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030

Obszar: Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska

Cel: Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego

Cele strategiczne odnoszące się do gospodarki wodnej:	Cele operacyjne/szczegółowe odnoszące się do gospodarki wodnej:
3.6. Przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi	3.6.1. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków powodzi
	3.6.3. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk atmosferycznych – huragany, susze, grad, ulewne deszcze oraz pożary
3.7. Zapobieganie i minimalizowanie skutków zagrożeń antropogenicznych	3.7.2. Zapewnienie właściwej gospodarki wodno-ściekowej
3.8. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu	3.8.1. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego województwa
	3.8.2. Poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa

Cel operacyjny/szczegółowy	Zadania odnoszące się do gospodarki wodnej
3.6.1. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków powodzi	- działania techniczne (w tym opracowanie dokumentacji) mające na celu m.in. zwiększenie zdolności alimentacyjnych cieków wodnych w okresie występowania przepływów niżówkowych poprzez budowę nowej i modernizację istniejącej infrastruktury retencyjnej;

	<ul style="list-style-type: none"> - działania techniczne (w tym opracowanie dokumentacji) mające na celu zahamowanie odpływu wód powierzchniowych i zwiększenie dopływu wód opadowych do warstw wodonośnych; - działania techniczne (w tym opracowanie dokumentacji) mające na celu zapobieganie i przeciwdziałanie powodziom oraz ograniczenie ich zasięgu i skutków; - budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorników retencyjnych wraz z niezbędną infrastrukturą; - budowa i doposażenie centrów operacyjnych ochrony przeciwpowodziowej; - odtworzenie powierzchni naturalnych terenów zalewowych i podmokłych; - wyeliminowanie lokalizacji zabudowy na obszarach zagrożonych powodzią; - wzrost świadomości społeczeństwa w sprawie zagrożeń wynikających z wystąpienia powodzi i ich konsekwencji.
3.6.3. Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk atmosferycznych – huragany, susze, grad, ulewne deszcze oraz pożary	<ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa systemu zaopatrzenia mieszkańców w wodę odpowiedniej jakości; - ochrona zasobów wodnych w regionie, w tym zbiorników podziemnych; - budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorników magazynujących wodę wraz z niezbędną infrastrukturą; - wsparcie systemu gospodarowania wodą deszczową; - zmiana świadomości społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu oraz reagowaniu na jego skutki.
3.7.2. Zapewnienie właściwej gospodarki wodno-ściekowej	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie ilościowego i jakościowego zapotrzebowania na wodę; - wsparcie instytucji odpowiedzialnych za monitorowanie stanu wód; - przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wody i ograniczanie ich emisji ze źródeł osadniczych i przemysłowych; - rozwój infrastruktury i systemów oczyszczania ścieków; - stosowanie nowych rozwiązań technologicznych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej; - poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa.
3.8.1. Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego województwa	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie we właściwym stanie zachowania siedlisk przyrodniczych zależnych od wód (łąki zmiennowilgotne, torfowiska, młaki itp.); - ochrona obszarów produkcji rolniczej i atrakcyjnych krajobrazowo przed niekorzystnymi warunkami hydrologicznymi i meteorologicznymi

3.8.2. Poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - publiczne kampanie edukacyjne mające na celu podnoszenie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa; - prowadzenie bezpośrednich działań edukacyjnych związanych z ochroną różnorodności biologicznej.
---	---

Terytorialny wymiar Strategii - obszar horyzontalny

Cel: Wzmocnienie terytorialnej spójności województwa podkarpackiego

Regionalne obszary strategicznej interwencji (dotyczące gospodarki wodnej)

7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku

Cel: Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej

Zakładane działania z zakresu gospodarki wodą:

- rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej.

- Program ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą do 2027 r.

Obszar: Gospodarka wodna

Cel: Przeciwdziałanie, minimalizowanie i usuwanie skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych oraz zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wody dla społeczeństwa i gospodarki.

Zakładane działania z zakresu gospodarki wodą:

- budowa, rozbudowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych;
- budowa suchych zbiorników, polderów i zbiorników retencyjnych z rezerwą powodziową;
- modernizacja i poprawa stanu technicznego infrastruktury przeciwpowodziowej;
- budowa systemów ostrzegania przed powodzią;
- odtwarzanie retencji dolin rzecznych;
- realizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym;
- regulacja rzek i potoków;
- uwzględnienie w dokumentach planistycznych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym;
- budowa, rozbudowa i modernizacja systemów naturalnej i sztucznej retencji wodnej;
- budowa systemów zagospodarowania i retencji wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych.

3. Diagnoza zasobów wodnych

3.1. Charakterystyka hydrologiczna powiatu

Obszar powiatu położony jest w zlewniach Wisłoki i Sanu. Głównymi rzekami w powiecie są: Jasiołka (dopływ Wisłoki) oraz Wisłok (największa rzeka powiatu, dopływ Sanu) wraz z Morwą, Lubatówką i innymi mniejszymi ciekami, tworzącymi gęstą sieć potoków m. in.: Iwełka, Wilsznia, Iwoniczanka, Potok Ambrowski, Jasionka, Chlebianka, Czarny Potok, Bajdowianka, Szebnianka, Wisłoczek, Flora, Bridok, Belcza, Flusy, Olszyny, Morcinek, Kopytko,

Do sieci wód powierzchniowych należą także zbiorniki wodne, pełniące funkcje retencyjne, rekreacyjne lub turystyczne:

- zbiornik „Besko” na granicy między powiatami krośnieńskim i sanockim,
- zalew Chlebianka w gminie Jedlicze,
- stawy rybne i łowiska komercyjne.

Ponadto na obszarze powiatu znajdują się ciekły sztuczne – rowy melioracyjne, pełniące ważną funkcję w produkcji rolnej.

3.2. Opis zasobów wodnych

Wody powierzchniowe

Zasoby wód powierzchniowych w powiecie krośnieńskim są bardzo duże. Większość rzek i potoków w górnych biegach tworzy malownicze przełomy, niewielkie wodospady, zakola. Górne biegi rzek mają I klasę czystości wód. W biegu środkowym i dalszym czystość wód osiąga II klasę, przechodzi następnie w III.

Cieki na obszarach górskich i podgórszych powiatu znajdują się pod silnym wpływem warunków hydrometeorologicznych. Intensywne opady atmosferyczne lub szybkie topnienie śniegu są przyczyną nagłych wezbrań wód w ciekach. Dochodzi do powodzi i podtopień dolin rzecznych. W wyniku spływów powierzchniowych następuje silne wypłukiwanie związków chemicznych, wynoszenie materiału glebowego ze zlewni i w konsekwencji wprowadzanie do wód znacznych ilości substancji mineralnych i organicznych. Niekorzystnym zjawiskiem dla jakości wód są także okresy suszy.

Jasiołka jest prawobrzeżnym dopływem Wisłoki. Na terenie powiatu krośnieńskiego znajduje się górny i środkowy odcinek rzeki o długości około 50 km, tj. ponad 65% jej długości. W górnej, beskidzkiej części zlewni dominują kompleksy leśne. Pozostały, podgórski obszar w niewielkim stopniu jest zalesiony, rzeka przepływa przez tereny zabudowane i tereny użytkowane rolniczo. Główne źródła zanieczyszczeń Jasiołki to miasta: Dukla, Jedlicze oraz liczne miejscowości położone bezpośrednio nad rzeką lub w jej dolinie, a także spływy powierzchniowe. Jasiołka oraz niektóre jej dopływy stanowią źródło zaopatrzenia ludności w wodę pitną.

Wisłok jest największym lewobrzeżnym dopływem Sanu, znajduje się na nim zbiornik zaporowy „Besko”. Zbiornik posiada duże znaczenie gospodarcze dla regionu z uwagi na gromadzenie wód przeznaczonych do spożycia i funkcję przeciwpowodziową. Ten fragment zlewni stanowią zalesione tereny góryste o niewielkim zaludnieniu. Pozostały obszar zlewni Wisłoka w granicach powiatu krośnieńskiego to głównie tereny rolnicze, zabudowane, a w północnej części także leśne. Znaczący wpływ na jakość wód Wisłoka na obszarze powiatu krośnieńskiego mają ścieki z Krosna oraz Rymanowa i Iwonicza Zdroju, z terenów wiejskich położonych w dolinie rzeki oraz dopływy: Morwawa, Lubatówka, a także spływy powierzchniowe z terenów użytkowanych rolniczo. Do zlewni Wisłoka wprowadzane są również ścieki z wiejskich oczyszczalni ścieków położonych w miejscowościach sąsiednich powiatów. Wody Wisłoka podlegają szczególnej ochronie w związku z wykorzystywaniem ich do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Z zasobów Wisłoka zaopatrywani są mieszkańcy Krosna, Rymanowa i Iwonicza Zdroju oraz innych miejscowości.

Morwawa jest lewobrzeżnym dopływem Wisłoka. Posiada długość 27,9 km i prawie w całości (z wyjątkiem krótkiego odcinka w powiecie brzozowskim) przepływa przez obszar powiatu krośnieńskiego. Na odcinku od źródeł do miejscowości Wróblak Szlachecki nosi nazwę Tabor, w dalszym biegu używa się nazwy Morwawa. Zlewnia w górnej części, do Rymanowa Zdroju, posiada cechy zlewni górskiej ze znacznymi połaciami lasów. Obszar jest mało zaludniony. Z biegiem rzeki zmienia się zagospodarowanie doliny rzecznej, przeważają w niej użytki rolne (grunty orne i pastwiska) i brak jest lasów. Morwawa jest odbiornikiem ścieków głównie z terenu Rymanowa i Rymanowa Zdroju. Na odcinku ujściowym przyjmuje ścieki z gminnej

oczyszczalni w Haczowie (powiat brzozowski). O jakości wody w rzece decydują również spływy powierzchniowe z terenów zabudowanych i użytkowanych rolniczo.

Stan chemiczny wód powierzchniowych powiatu krośnieńskiego klasyfikowany jest jako „dobry” lub „poniżej dobrego”. Potencjalnym zagrożeniem dla wód powierzchniowych jest eksploatacja złóż ropy naftowej, prowadzona w gminach: Dukla, Iwonicz Zdrój, Jedlicze, Korczyna i Krościenko Wyżne.

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych położonych na terenie powiatu krośnieńskiego.

Nazwa JCWP	Typ	Status	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW200012218149 Wilsznia	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Niezagrożona
PLRW200012218169 Iwielka	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona
PLRW200012218449 Jasiołka do Panny	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Niezagrożona
PLRW200012218452 Potok Ambrowski	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona
PLRW2000122184549 Jasionka	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona
PLRW2000122184589 Bóbrka	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona
PLRW2000142184599 Jasiołka od Panny do Chlebianki	Mała rzeka fliszowa (14)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona
PLRW200012218469 Chlebianka	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona
PLRW200062184729 Szebnianka	Potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych (6)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona
PLRW200014218499 Jasiołka od Chlebianki do ujścia	Mała rzeka fliszowa (14)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona

PLRW20001222613 Wisłok do zbiornika Besko	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Niezagrożona
PLRW2000122261549 Odrzechowski Potok	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Niezagrożona
PLRW20000226159 Zbiornik Besko	Zbiornik retencyjny	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał wód	Niezagrożona
PLRW200012226194 Rudzinka	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Niezagrożona
PLRW20001222629 Morwawa	Potok fliszowy (12)	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał wód	Zagrożona
PLRW200012226312 Przecznica	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Niezagrożona
PLRW2000122263149 Ślączka	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona
PLRW200012226329 Lubatówka	Potok fliszowy (12)	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał wód	Zagrożona
PLRW200012226332 Marcinek	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona
PLRW2000122263336 Bierska	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Niezagrożona
PLRW2000142263337 Wisłok od Zbiornika Besko do Czarnego Potoku	Mała rzeka fliszowa (14)	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał wód	Zagrożona
PLRW200012226334 Bajdowianka	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Niezagrożona
PLRW200012226338 Merla	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Niezagrożona
PLRW200012226389 Kopytko	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Zagrożona
PLRW200014226399 Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	Mała rzeka fliszowa (14)	Silnie zmieniona część wód	Dobry potencjał wód	Zagrożona
PLRW2000122264529 Rosielna	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Niezagrożona
PLRW200012226489 Krościenka	Potok fliszowy (12)	Naturalna	Dobry stan wód	Niezagrożona

Źródło: „Stan środowiska na terenie powiatu krośnieńskiego w 2018 roku w świetle badań realizowanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska”, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę ludności powiatu są zasoby wód powierzchniowych (zlewnie rzek: Sanu, Wisłoka i Wisłoki). Główne ujęcia wód powierzchniowych zaopatrujących mieszkańców w wodę to ujęcia:

- na Wisłoku w Iskrzyni,
- na Jasiołce w Szczepańcowej,
- na zbiorniku Besko w Sieniawie,
- w gminie Dukla wodociąg miejski zasilany jest z ujęcia na potoku Chyrowskim i potoku bez nazwy.

Mieszkańcy powiatu oprócz wodociągów gminnych, korzystają z wodociągów należących do Spółek Wodnych oraz własnych ujęć grawitacyjnych zlokalizowanych na potokach, a także z indywidualnych studni kopanych.

Przyrodnicze znaczenie sieci hydrograficznej

Dużą część powierzchni powiatu stanowią obszary o szczególnych walorach przyrodniczych objęte ochroną prawną. Z racji tego większa część zasobów wodnych powiatu należy także do tych obszarów. Ochrona wód jest ważna z uwagi na to, że doliny rzeczne stanowią naturalne korytarze ekologiczne łączące oddalone od siebie obszary wartościowe przyrodniczo, są miejscami występowania zróżnicowanych środowisk, doliny są też obszarami o dużej wartości krajobrazowo-kulturowej, często o unikatowych cechach.

Istniejące na terenie powiatu zbiorniki wód stojących mają olbrzymie znaczenie dla gospodarki wodnej. Zbiorniki są niezbędne dla utrzymania poziomu wód gruntowych, stanowią źródło zasilania wód podziemnych. Łagodzą skutki ekstremalnych zjawisk takich jak susza, czy powódź. Są również wykorzystywane dla celów rekreacyjnych (w tym wędkarstwo), podnoszą atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną terenów przyległych. Zbiorniki wzbogacają bioróżnorodność przez renaturalizację i rehabilitację ekosystemów. W dużej mierze wpływają na poprawę bilansu wodnego.

Wody podziemne

Największe znaczenie użytkowe ma czwartorzędowe piętro wodonośne. Woda ujmowana za pomocą studni kopanych i studni wierconych stanowi ważne źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców terenów wiejskich powiatu. Wody czwartorzędowe to poziom przypowierzchniowy, pozostający w bezpośrednim kontakcie z powierzchnią, reagujący wprost na istniejące warunki hydrologiczne.

Na obszarze powiatu krośnieńskiego wody podziemne nie tworzą ciągłego poziomu wodonośnego,

mogą się przemieszczać do różnych ośrodków o odmiennych cechach, czego dowodem jest współwystępowanie wód zwykłych i mineralnych na obszarze Iwonicza-Zdroju, czy Rymanowa-Zdroju.

Większość zasobów wód podziemnych nadaje się do bezpośredniego wykorzystania na cele gospodarcze, a na cele konsumpcyjne po zastosowaniu uzdatniania. Studnie kopane są jeszcze nadal znaczącym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę, szczególnie na terenach wiejskich.

Obszar powiatu krośnieńskiego położony jest w zasięgu jednolitych części wód podziemnych Nr 151 i 152. Dla tych części wód nie stwierdzono zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu wód. Wyniki monitoringu wykazały dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy w obu JCWPd. W punktach pomiarowych klasyfikacji jakości wód, obszary lokują się w IV i II klasie jakości wód podziemnych.

Zasoby wodne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- duże zasoby wodne jako bogactwo naturalne i potencjał turystyczny,- duży zbiornik w Sieniawie, tzw. zbiornik „Besko”,- zasoby wód mineralnych, przyczyniające się do rozwoju turystyki uzdrowskiej,- obszary chronione obejmujące w swych granicach zasoby wodne,- dość dobry stan wód podziemnych,- naturalnie ukształtowane doliny rzeczne.	<ul style="list-style-type: none">- dysproporcje w rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (braki w sieci wodociągowej),- niewydolne sieci melioracyjne, zły stan infrastruktury melioracyjnej powoduje wręcz zagrożenia powodziowe,- braki w systemie wodno-melioracyjnym i nawadniającym,- zły stan techniczny infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, efektem czego są częste awarie,- niedostateczna retencja wód w zlewniach (niedostateczna liczba i pojemność zbiorników retencyjnych),- niedostateczna ilość i jakość obiektów ochrony przeciwpowodziowej,- nienależyte utrzymanie koryt - osuwiska brzegów rzecznych, podmywanie brzegów,- postępująca degradacja wód podziemnych i powierzchniowych (ścieki komunalne, „dzikie odpływy” z gospodarstw i skażenia rolnicze),- niewystarczająca ilość przydomowych oczyszczalni ścieków,- niezadowalający stan i słaba jakość wód powierzchniowych,- zanikanie drobnych zbiorników wodnych śródpolnych i śródleśnych,- brak świadomości ekologicznej mieszkańców,- obniżanie poziomu wód gruntowych (np. w okresach suszy).

4. Identyfikacja potrzeb i problemów w zakresie gospodarki wodnej powiatu

4.1. Rolnictwo

W sferze gospodarki rolnej zidentyfikowano następujące problemy:

- obniżenie zdolności produkcyjnej gleb na skutek złego utrzymania i niewydolności sieci rowów melioracyjnych i sieci drenarskiej,
- słaba ochrona przeciwpowodziowa na obszarach użytków rolnych, głównie ze względu na braki lub zły stan infrastruktury melioracyjnej, powodujący nieprawidłowy przepływ wody:

opady deszczu powodują tworzenie zastoisk wodnych, podtapianie domów i budynków gospodarczych oraz użytków rolnych, zaniedbana infrastruktura stanowi zagrożenie powodziowe,

- zbyt mała retencja spowodowana brakiem lub złym stanem technicznym zbiorników uniemożliwia wykorzystanie wód opadowych na cele gospodarcze,
- zbyt mała retencja wodna na terenach rolniczych, czyli zdolność do gromadzenia zasobów wodnych i przetrzymywania ich przez dłuższy czas w środowisku: dla rolnictwa jest to duże zagrożenie zwłaszcza w okresach suszy, a w okresach wezbrań wód stanowi zagrożenie powodziowe,
- powtarzające się epizody suszy uwidaczniają słabą ochronę terenów rolniczych przed jej skutkami: poza niską retencyjnością, brakuje systemów nawadniających,
- wezbrania wód prowadzące do osuwisk i zrywania linii brzegowej rzek zagrażają bezpieczeństwu dróg publicznych i budynków mieszkalno-gospodarczych,
- niskie poczucie odpowiedzialności mieszkańców za środowisko przyrodnicze, niska świadomość ekologiczna zwłaszcza w aspekcie zanieczyszczeń antropogenicznych, tj. zanieczyszczeń ściekami, odpadami, śmieciami z gospodarstw rolnych oraz skażeń chemicznych gleb i wód (niewłaściwa gospodarka nawozowa).

4.2. Środowisko

W sferze środowiska zidentyfikowano następujące problemy:

- zbyt mała retencja wody na obszarze powiatu, szczególnie na terenach leśnych, mała ilość zbiorników wodnych zarówno naturalnych jak też sztucznych, brak tzw. małej retencji: szczególnie w okresach suszy prowadzą do degradacji ekosystemów, stanowią zagrożenie dla fauny i flory,
- zaniedbane zbiorniki wodne: zamulenia, zmniejszenie dopływu wód do zbiornika prowadzi do zanikania istniejącej fauny i flory, zanikania bioróżnorodności, braku możliwości pozyskiwania wody z opadów atmosferycznych na cele gospodarcze,
- zanikanie śródpolnych i śródleśnych oczek wodnych, stanowiących małą retencję, spowodowane obniżaniem wód gruntowych i niewłaściwie wykonanej melioracji,
- powódzie, podtopienia dolin cieków, zalania, każdorazowo prowadzą do degradacji środowiska naturalnego, często nieodwracalnych strat w zasobach przyrodniczych, stanowią zagrożenie dla fauny i flory, prowadzą do rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń i skażeń chemicznych do gleby i wód,
- niskie poczucie odpowiedzialności mieszkańców za środowisko przyrodnicze, niska świadomość ekologiczna zwłaszcza w aspekcie zanieczyszczeń antropogenicznych, tj. zanieczyszczeń ściekami, odpadami, śmieciami komunalnymi, rolniczymi, przemysłowymi oraz skażeń chemicznych gleb i wód.

4.3. Społeczeństwo

W sferze społeczeństwa zidentyfikowano następujące problemy:

- braki w systemie retencjonowania wody stanowią zagrożenie dla ilości, dostępności i jakości wody wykorzystywanej przez społeczeństwo w przemyśle, rolnictwie i gospodarstwach domowych,
- powódzie, zalewania i podtopienia podobnie jak okresowo występujące zjawiska suszy w obszarze użytków rolnych i gospodarstw rolnych prowadzą do braku poczucia bezpieczeństwa rodzin oraz do strat zarówno w dochodach jak też w majątku mieszkańców,

- niebezpieczeństwo popowodziowych zanieczyszczeń i skażeń chemicznych wody pitnej i gospodarczej, spowodowane brakiem właściwej ochrony przeciwpowodziowej i odpowiednich zabezpieczeń chroniących przed zalaniem,
- niebezpieczeństwo skażeń i zanieczyszczeń wód na skutek popowodziowych awarii oczyszczalni i stacji uzdatniania wody,
- wezbrania wód prowadzące do osuwisk i zrywania linii brzegowej rzek zagrażają bezpieczeństwu dróg publicznych i budynków mieszkalnych,
- na skutek niedoinwestowanej infrastruktury odwodnieniowej dróg publicznych, intensywne opady atmosferyczne powodują utrudnienia komunikacyjne i zagrażają bezpieczeństwu społecznemu,
- niskie poczucie odpowiedzialności społecznej za środowisko przyrodnicze, niska świadomość ekologiczna zwłaszcza w aspekcie zanieczyszczeń antropogenicznych, które w efekcie uderzają w człowieka i jego środowisko życia,
- niedostatecznie rozwinięta sieć wodociągowa i kanalizacyjna powoduje obniżenie standardów życia oraz utrudnia rozwój gospodarczy, dodatkowo braki w regularnych remontach, modernizacji i konserwacji skutkują uciążliwymi awariami.

4.4. Inne potrzeby/problemy

Głównym problemem i bolączką samorządów w zakresie inwestowania w zrównoważony rozwój gospodarki wodnej jest niedostateczna ilość środków finansowych w stosunku do potrzeb inwestycyjnych. Szczególnie brak środków finansowych dotyczy sfery konserwacji, modernizacji i remontów istniejącej infrastruktury związanej z gospodarką wodną (sieci wodno-kanalizacyjne, sieci melioracyjne). Bez nakładów na bieżące utrzymanie, naprawy i remonty, następuje szybka, często nieodwracalna degradacja infrastruktury.

5. Określenie celów strategicznych

Diagnoza stanu gospodarki wodnej na terenie powiatu krośnieńskiego oraz zidentyfikowane potrzeby i problemy w sferze społeczno-gospodarczej i środowiskowej, pozwoliły określić główne cele strategiczne w zakresie zrównoważonego rozwoju gospodarki wodnej, zarządzania zasobami wodnymi i infrastrukturą.

Główne cele strategiczne dla powiatu krośnieńskiego w obszarze gospodarki wodnej:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpowodziowej oraz ochrony przed suszą w obszarze społecznym i środowiskowym.
2. Ochrona rolnictwa, jako gałęzi gospodarki, przed skutkami zmian klimatycznych – powodzi, podtopień i suszy.
3. Poprawa warunków życia mieszkańców w obszarze dostępności do bezpiecznej i wysokiej jakości infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i zasobów wodnych.

Zakres Planowanych Inwestycji

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gmin	1 700 000 zł
Ujęcie wody podziemnej	Nowe ujęcia i modernizacja istniejących	950 000 zł

Zbiorniki retencyjne	Budowa dla retencji wód i ochrony gruntów	700 000 zł
Program edukacyjny	Szkolenia z zakresu gospodarki wodnej	300 000 zł

Tabela 1: Zestawienie działań i szacunkowych kosztów inwestycji w powiecie krośnieńskim

Rozkład Inwestycji wg Gmin Powiatu Krośnieńskiego

Powiat krośnieński obejmuje sześć gmin wiejskich: Chorkówka, Jałiska, Korczyna, Krościenko Wyżne, Miejsce Piastowe i Wojaszówka. Poniższe tabele prezentują rozkład zaplanowanych inwestycji w gospodarkę wodną na terenie wybranych gmin wiejskich.

Gmina Chorkówka

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Skanalizowanie Chorkówki i przysiółków	420 000 zł
Ujęcie wody podziemnej	Nowe ujęcie dla gminy	260 000 zł
Zbiornik retencyjny	Zbiornik retencyjny w dolinach wodnoodpływowych	180 000 zł

Tabela 2: Inwestycje w gospodarkę wodną – Gmina Chorkówka

Gmina Chorkówka, położona w północnej części powiatu, wymaga kompleksowej modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Priorytetowe działania obejmują:

- **Kanalizacja sanitarna** - skanalizowanie głównych osad gminy Chorkówka w celu poprawy warunków sanitarnych
- **Ujęcie wody podziemnej** - budowa nowego ujęcia zapewniającego niezawodny dostęp do wody pitnej wysokiej jakości
- **Małą retencję** - budowa zbiornika retencyjnego służącego retencji wód opadowych

Łączny szacunkowy koszt inwestycji w gminie Chorkówka wynosi **860 000 zł netto**.

Gmina Jaśliska

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Skanalizowanie Jaślisk i wiosek	480 000 zł
Ujęcie wody podziemnej	Ujęcie dla Jaślisk	320 000 zł
Zbiornik retencyjny	Zbiornik retencyjny przy rzece Dunajec	230 000 zł

Tabela 3: Inwestycje w gospodarkę wodną – Gmina Jaśliska
Gmina Jaśliska, stanowiąca ważny węzeł powiatu, wymaga inwestycji wspierających zarówno funkcje mieszkalne, jak i gospodarcze. Planowane działania:

- **Budowa kompleksowej sieci kanalizacyjnej** - na terenie gminy w celu wyrównania poziomu infrastruktury
- **Modernizacja ujęć wody** - zwiększenie przepustowości i niezawodności systemu zaopatrzenia
- **Ochrona przed powodzią** - zbiornik retencyjny w dolinie rzeki Dunajec

Łączny szacunkowy koszt inwestycji w gminie Jaśliska wynosi **1 030 000 zł netto**.

Gmina Korczyna

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Skanalizowanie Korczyny i przysiółków	400 000 zł
Ujęcie wody podziemnej	Ujęcie dla gminy	220 000 zł
Zbiornik retencyjny	Zbiornik retencyjny dla rolnictwa	170 000 zł

Table 4: Inwestycje w gospodarkę wodną – Gmina Korczyna
Gmina Korczyna, zlokalizowana w centralnej części powiatu, stanowi teren o znacznej intensywności rolniczej. Planowane inwestycje:

- **Kanalizacja sanitarna** - skanalizowanie głównych osad i przysiółków
- **Ujęcie wody podziemnej** - budowa nowego źródła wody dla mieszkańców

- **Zbiornik retencyjny** - wsparcie dla rolnictwa i małej retencji wód

Łączny szacunkowy koszt inwestycji w gminie Korczyna wynosi **790 000 zł netto**.

Gmina Krościenko Wyżne

Działanie	Opis	Szacunkowy koszt (netto)
Kanalizacja wiejska	Skanalizowanie Krościenka Wyżnego i sołectw	360 000 zł
Ujęcie wody podziemnej	Ujęcie dla Krościenka	200 000 zł
Edukacja	Warsztaty dla rolników – program gminny	300 000 zł

Tabela 5: Inwestycje w gospodarkę wodną – Gmina Krościenko Wyżne
Gmina Krościenko Wyżne, położona w górskiej części powiatu (Beskid Niski), wymaga modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i edukacji społeczności. Planowane działania:

- **Kanalizacja sanitarna** - skanalizowanie głównych osad gminy
- **Ujęcie wody podziemnej** - budowa nowego źródła wody
- **Program edukacyjny** - warsztaty dla rolników z zakresu zrównoważonego gospodarowania wodą

Łączny szacunkowy koszt inwestycji w gminie Krościenko Wyżne wynosi **860 000 zł netto**.

Podsumowanie Rozkładu Inwestycji

Gmina	Kanalizacja	Ujęcia wodne	Retencja/Edukacja	Razem
Chorkówka	420 000 zł	260 000 zł	180 000 zł	860 000 zł
Jaśliska	480 000 zł	320 000 zł	230 000 zł	1 030 000 zł
Korczyna	400 000 zł	220 000 zł	170 000 zł	790 000 zł
Krościenko Wyżne	360 000 zł	200 000 zł	300 000 zł	860 000 zł
Razem	1 660 000 zł	1 000 000 zł	880 000 zł	3 540 000 zł